

Sygn. akt I C 2891/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Daria Ratymirska

Protokolant: sekr. sąd. Daria Mokrzycka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 listopada 2017 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko Z. T.

o zapłatę kwoty 7.500 zł

I. umarza postępowanie co do kwoty 6.056,62 zł;

II. zasądza od pozwanej Z. T. na rzecz powódki M. S. kwotę 1.443,38 zł (tysiąc czterysta czterdzieści trzy złote 38/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanej Z. T. na rzecz powódki M. S. kwotę 1.296,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje pozwanej Z. T. uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 187,50 zł tytułem brakującej opłaty od pozwu.

UZASADNIENIE

Powódka M. S. wniosła pozew przeciwko Z. T. o zapłatę kwoty 7500 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 3000 zł od dnia 25.06.2016r., od kwoty 3000 zł od dnia 25.07.2016r., od kwoty 1500 zł od dnia 25.08.2016r. do dnia zapłaty, tytułem zapłaty ceny za maszynę leśną, sprzedaną pozwanej na podstawie umowy z dnia 29.02.2016r., w której ustalono łączną cenę na 20.000 zł płatną w ratach. Do dnia wniesienia pozwu, pozwana zapłaciła z tego tytułu jedynie kwotę 12.500 zł.

Nakazem zapłaty, wydanym w dniu 17 maja 2017r. w postępowaniu upominawczym Referendarz Sądowy w tut. Sądzie nakazał pozwanej, aby zapłaciła na rzecz powódki kwoty dochodzone pozwem, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i kosztami procesu w kwocie 1279,50 zł. Na podstawie tego nakazu zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, powódka wszczęła postępowanie egzekucyjne.

Na wniosek pozwanej z dnia 7.08.2017r. tut. Sąd przywrócił jej termin do złożenia sprzeciwu od w.w. nakazu zapłaty i wstrzymał jego wykonanie na czas trwania niniejszego postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Zarzuciła, że nie otrzymała kupionej maszyny, powódka odmawiała jej wydania, dlatego nie zapłaciła stosownych rat, tytułem ceny. Podniosła, że zaproponowała powódce spłatę zobowiązania w ratach po 1000 zł, ostatnia rata w kwocie 500 zł, jednak powódka nie ustosunkowała się do tego wniosku i zarazem – od 28.04.2017r. – przyjmowała wpłaty na rzecz spłaty zobowiązania

w ustalonych wysokościach. Pozwana zatem uznała, że strony zawarły ugodę, którą pozwana realizuje od dnia 28.04.2017r., dokonując wpłaty na rzecz powódki łącznie w kwocie 4000 zł.

W piśmie procesowym z dnia 3 listopada 2017r. powódka zaprzeczyła, aby strony zawarły ugodę w sprawie zapłaty reszty ceny, podniosła, że nigdy nie wyrażała zgody na rozłożenie świadczenia na raty, zaś dokonywane wpłaty przyjmowała, jako świadczenia częściowe. Wskazała, że z milczenia nie można wyciągnąć wniosku, iż złożone jest pozytywne oświadczenie woli. Zaprzeczyła ponadto, aby uchylała się od wydania pozwanej przedmiotowej maszyny. Zawierając umowę sprzedaży z dnia 29.02.2016r. pozwana pokwitowała odbiór kupionej maszyny, zabrała dokumenty i kluczyki, natomiast ją samą pozostawiła na posesji powódki, gdyż nie miała zapewnionego miejsca do jej przechowywania. Ze strony powódki nie były czynione żadne przeszkody w dysponowaniu i korzystaniu przez pozwaną z tej maszyny. Pozwana miała nieograniczoną możliwość zabrania jej, z czego nie skorzystała z przyczyn leżących wyłącznie po jej stronie. Bez żadnych przeszkód mąż pełnomocnika powódki K. T. wymontował z maszyny silnik w celu naprawy. Również bez żadnych przeszkód ani uzgadniania czy poinformowania o terminie maszyna ta została zabrana, w dniu 5.04.2017r., dopiero po wezwaniu do odbioru pod rygorem naliczenia opłat za przechowywanie. Powódka podała zarazem, że po wniesieniu pozwu, pozwana dokonała wpłat na poczet dochodzonego roszczenia, zgodnie z dowodami wpłat, dołączonymi do sprzeciwu (4 x 1000 zł), a nadto dokonanych w postępowaniu egzekucyjnym (3590,84 zł w dniu 23.08.2017r.). Wskazała, że wpłaty zostały zaliczone w pierwszej kolejności na odsetki, zaś w dalszej części na należność główną. Dokonane wpłaty spowodowały pomniejszenie należności głównej do kwoty 1443,38 zł. Wobec tego powódka ograniczyła żądanie pozwu do zapłaty kwoty 1443,38 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24.08.2017r. do dnia zapłaty, podtrzymała żądanie zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych, podnosząc, w oparciu o orzeczenia Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Warszawie, że pozwany, który płaci dochodzoną należność po wniesieniu pozwu, chociaż przed otrzymaniem jego odpisu, z punktu widzenia przepisów kpc o kosztach procesu, uważany jest za przegrywającego sprawę i w konsekwencji zobowiązany jest zwrócić powodowi poniesione koszty.

Na rozprawie w dniu 9 listopada 2017r. pozwana zarzuciła, że dodatkowo wpłaciła na rzecz powódki kwotę 1000 zł we wrześniu 2017r., czemu powódka zaprzeczyła.

Na rozprawie w dniu 14 listopada 2017r. pozwana przyznała, że nie dysponuje dowodem zapłaty w.w. kwoty we wrześniu 2017r., a wszystkie dowody zapłaty znajdują się w aktach sprawy. Zarzuciła zarazem, że w jej mniemaniu rozliczenie powódki w ogóle się nie zgadza, że wszystko jest już spłacone, a nawet nadpłacone.

Sąd ustalił:

W dniu 29 lutego 2016r. strony zawarły umowę sprzedaży maszyny leśnej z uszkodzonym silnikiem za cenę 20.000 zł, która miała być uiszczana w ratach po 5000 zł lub 3000 zł – jak ustalono – w przypadku gorszego miesiąca, płatnych każdego 25 dnia miesiąca. Maszyna została wydana kupującej pozwanej do jej dyspozycji, faktycznie – na jej prośbę – była przechowywana na posesji powódki. Podpisując umowę sprzedaży, pozwana pokwitowała odbiór pojazdu (pkt 4 umowy). Pozwana dokonała pierwszej wpłaty w kwocie 2500 zł w dniu 29.02.2016r. Kolejne wpłaty zostały dokonane: w kwocie 3000 zł w dniu 25.03.2016r., 3000 zł w dniu 30.04.2016r., 3000 zł w dniu 30.05.2016r. Pismem z dnia 24.03.2017r., doręczonym pozwanej w dniu 4.04.2017r., powódka wezwała pozwaną do niezwłocznego zabrania maszyny oraz do zapłaty kwoty 8500 zł, z tytułu reszty ceny, w terminie 7 dni. W odpowiedzi pozwana oświadczyła, w piśmie z dnia 4.04.2017r., że jest w stanie uregulować zadłużenie w miesięcznych ratach po 1000 zł, począwszy od dnia 30.04.2017r., oraz, że liczy na ugodowe załatwienie sprawy. W dniach 28.04., 31.05., 30.06. i 1.08.2017r. pozwana wpłaciła na rzecz powódki kwoty po 1000 zł, łącznie 4000 zł.

Dowód:

umowa sprzedaży (k-5-6); dowody wpłaty (k-7-10); wezwanie przedsądowe (k-11-14); pismo pozwanej (k-15).

Na podstawie nakazu zapłaty z dnia 17 maja 2017r., wydanego w niniejszej sprawie w postępowaniu upominawczym, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, powódka wszczęła postępowanie egzekucyjne, prowadzone przez Komornika

Sądowego (...) Z. O.. We wniosku egzekucyjnym wskazała, jakich wpłat dokonała pozwana, z tytułu zapłaty ceny, po wniesieniu pozwu. W toku postępowania egzekucyjnego wyegzekwowano na rzecz powódki kwotę 3.590,84 zł wpłaconą w dniu 23.08.2017r.

Dowód:

wniosek egzekucyjny z dnia 7.08.2017r., karta rozliczeniowa w sprawie, prowadzonej przez Komornika Sądowego (...) Z. O. sygn. akt (...).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo, w zakresie ograniczonym, objętym pismem procesowym powódki z dnia 3.11.2017r., zasługiwało na uwzględnienie.

Poza sporem było, że strony łączyła umowa sprzedaży maszyny leśnej (z uszkodzonym silnikiem) z dnia 29 lutego 2016r., za cenę 20.000 zł, która miała być uiszczana w ratach po 5000 zł lub 3000 zł – jak ustalono – w przypadku gorszego miesiąca, płatnych każdego 25 dnia miesiąca.

Zgodnie z przepisem art. 353 § 1 kc, zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom (art. 354 § 1 kc). Zgodnie z art. 471 kc, dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Ustalono, na podstawie dowodów wpłat, znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy egzekucyjnej, że – tytułem zapłaty ceny – pozwana dokonała na rzecz powódki następujących wpłat:

- w kwocie 2500 zł w dniu 29.02.2016r.,
- w kwocie 3000 zł w dniu 25.03.2016r.,
- w kwocie 3000 zł w dniu 30.04.2016r.,
- w kwocie 3000 zł w dniu 30.05.2016r.,
- w kwocie 1000 zł w dniu 28.04.2017r.,

(powyższe wpłaty, łącznie w kwocie 12.500 zł, zostały uwzględnione przez powódkę na etapie formułowania żądania pozwu);

- w kwocie 1000 zł w dniu 31.05.2017r.,
- w kwocie 1000 zł w dniu 30.06.2017r.,
- w kwocie 1000 zł w dniu 1.08.2017r.,

(powyższe wpłaty, łącznie 3000 zł, dokonane już po wniesieniu pozwu, zostały uwzględnione przez powódkę i wskazane w złożonym wniosku egzekucyjnym);

- w kwocie 3.590,84 zł w dniu 23.08.2017r. (w postępowaniu egzekucyjnym jedynie taka kwota została przekazana przez komornika na rzecz wierzyciela – powódki, co wynika z karty rozliczeniowej w sprawie o sygn. akt (...)).

Wpłaty, dokonywane przez pozwaną na poczet ceny kupionej maszyny, następowały zatem dowolnie, po terminach płatności oraz w niższych kwotach rat, niż zostało to ustalone w umowie. Uchybienie terminowi płatności powoduje obowiązek zapłaty odsetek ustawowych, przewidziany w art. 481 § 1 i 2 kc. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.

Zgodnie z przepisem art. 451 § 1 kc, dłużnik, mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju, może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne.

Zarzuty, podnoszone przez pozwaną w toku postępowania, okazały się gołosłowne. Pozwana nie wykazała, że nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Zgodnie z art. 6 kc, osoba, która powołuje się na dany fakt i wywodzi z niego skutki prawne, obowiązana jest fakty te udowodnić. Strony zobowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 232 kpc).

Zgodnie z pkt 4 przedmiotowej umowy sprzedaży, pozwana pokwitowała odbiór sprzedanego ciągnika. Nie wykazała zarazem, aby – wbrew treści pisemnej umowy sprzedaży – powódka nie wydała jej kupionej maszyny, uchylała się od tego, czy też odmawiała wydania towaru. Trudno też uznać, jak twierdziła pozwana, aby takie postępowanie powódki było przyczyną niezapłacenia rat za kupiony towar, skoro początkowo, w okresie trzech miesięcy pozwana dokonywała spłat. Również bez żadnych przeszkód ani uzgadniania czy poinformowania o terminie, pozwana zabrała maszynę w dniu 5.04.2017r., dopiero po wezwaniu do odbioru pod rygorem naliczenia opłat za przechowywanie. Okoliczności tej, przedstawionej w piśmie procesowym powódki, pozwana nie kwestionowała (art. 230 kpc).

Na uwzględnienie nie zasługiwał też zarzut pozwanej, jakoby w kwietniu 2017r. strony zawarły ugodę co do spłaty zobowiązania z tytułu ceny. Pozwana okoliczności tej nie wykazała, przyznając zarazem, że powódka nigdy nie wyraziła (nawet ustnie) zgody na rozłożenie świadczenia (wówczas po wezwaniu do zapłaty zaległej kwoty 8500 zł) na proponowane przez pozwaną raty po 1000 zł miesięcznie (ostatnia rata w kwocie 500 zł). Sam fakt, że powódka przyjmowała wpłacane przez pozwaną kwoty po 1000 zł nie świadczy o wyrażeniu zgody na zawarcie ugody, a jedynie o tym, że dokonywane wpłaty przyjmowała, jako świadczenia częściowe. Zgodnie z art. 450 kc, wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia częściowego, chociażby cała wierzytelność była już wymagalna. Należało zarazem podzielić stanowisko powódki, że z milczenia nie można wyciągnąć wniosku, iż złożone jest pozytywne oświadczenie woli.

Gołosłowny był ponadto zarzut pozwanej, jakoby dokonała jeszcze jednej, nieuwzględnionej przez powódkę w rozliczeniu, wpłaty kwoty 1000 zł we wrześniu b.r. Pozwana, pomimo zobowiązania, nie przedstawiła dowodu wpłaty tej kwoty, wycofując się ostatecznie z tego zarzutu i przyznając, że wszystkie dowody zapłaty zostały dołączone do akt sprawy.

W tych okolicznościach trudno uznać za zasadny ostatni z zarzutów pozwanej, który pozostał niesprecyzowany, jakoby w jej mniemaniu wszystko zostało już spłacone, a nawet nadpłacone. Dokonane przez pozwaną wpłaty - w kwotach i terminach niezgodnych z zawartą umową sprzedaży, były prawidłowo zaliczane przez powódkę w pierwszej kolejności na zaległe odsetki, naliczane od poszczególnych rat od dnia wymagalności, wskazanego w umowie, do dnia zapłaty, zaś w dalszej części na należność główną. Dokonane wpłaty spowodowały pomniejszenie należności głównej do kwoty 1443,38 zł, wobec czego powódka ograniczyła żądanie pozwu do zapłaty tej kwoty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24.08.2017r. (dnia następnego po dokonaniu ostatniej wpłaty na rzecz powódki w kwocie 3.590,84 zł, co nastąpiło w toku postępowania egzekucyjnego).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów, orzeczono, jak w pkt II wyroku.

Orzeczenie w pkt I oparto na przepisie art. 355 § 1 kpc, wobec ograniczenia żądania pozwu, dokonanego w piśmie procesowym z dnia 3 listopada 2017r.

Zgodnie z art. 98 § 1 i 3 kpc, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Skoro częściowe ograniczenie powództwa było rezultatem zaspokojenia w toku procesu powódki w odpowiedniej części, to również w tej części jest ona stroną wygrywającą proces i zasadnym było zastosowanie reguły odpowiedzialności za wynik procesu i orzeczenie o kosztach na podstawie art. 98 § 1 kpc. Jeżeli pozwana dokonała zapłaty przeważającej części dochodzonej wierzytelności już po wniesieniu pozwu, należało uznać ją za przegrywającą sprawę. W takim wypadku istnieją podstawy do obciążenia pozwanej w oparciu o treść art. 98 § 1 kpc całymi kosztami procesu, poniesionymi przez powódkę (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20.01.2015r., VI ACa 398/14). W skład tych kosztów wchodzi: uiszczona opłata od pozwu w kwocie 62,50 zł (3/4 opłaty zostało zwrócone powódce w następstwie przyjęcia prawomocności nakazu zapłaty), opłata skarbową od pełnomocnictwa (2 x 17 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika, będącego radcą prawnym w stawce minimalnej (§ 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie [Dz. U. 2015, poz. 1800 ze zm.]).

Orzeczenie w pkt IV wyroku oparto na przepisie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 623) w zw. z art. 98§1 kpc. Opłata sądowa od pozwu wynosiła w niniejszej sprawie 250 zł (5% z 7500 zł), po uznaniu prawomocności nakazu zapłaty, Sąd z urzędu zwrócił powódce 3/4 uiszczonej opłaty (art. 79 ust. 1 pkt 2 lit.c powołanej ustawy o kosztach); wobec jednak przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu, nakaz zapłaty stracił moc (art. 505 § 1 kpc), zaś pozwaną, jako przegrywającą sprawę należało obciążyć opłatą w części, podlegającej uprzednio zwrotowi na rzecz powódki.